

Vec C-913/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

13. december 2019

Vnútroštátny súd:

Sąd Rejonowy w Białymstoku

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

18. november 2019

Žalobkyňa:

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Žalovaná:

Gefion Insurance A/S

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

UZNESENIE

Dňa 18. novembra 2019

Sąd Rejonowy w Białymstoku VIII Wydział Gospodarczy (Okresný súd Białystok VIII. obchodné oddelenie) [*omissis*]

[*omissis*] [zloženie senátu]

po prejednaní dňa 18. novembra 2019 v Białystok

na neverejnom pojednávaní

žaloby spoločnosti CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

podanej proti spoločnosti Gefion Insurance A/S (Dánsko)

o zaplatenie

rozhodol:

I. na základe článku 267 druhého odseku ZFEÚ sa Súdnemu dvoru Európskej únie predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

- 1. Má sa článok 13 ods. 2 v spojení s článkom 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať tak, že v spore medzi podnikateľom, ktorý nadobudol od poškodeného pohľadávku voči poisťovni z titulu poistenia zodpovednosti za škodu, a touto poisťovňou nie je vylúčené určenie právomoci súdu podľa článku 7 bodu 2 alebo článku 7 bodu 5 nariadenia?**
- 2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 7 bod 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať tak, že obchodná spoločnosť pôsobiaca v členskom štáte, ktorá likviduje majetkové škody v rámci povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a koná v rámci zmluvy s poisťovňou sídliacou v inom členskom štáte, je jej organizačnou zložkou, obchodným zastúpením alebo inou pobočkou?**

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 7 bod 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať tak, že predstavuje autonómny základ právomoci súdu členského štátu, v ktorom došlo k poistnej udalosti zakladajúcej nárok na náhradu škody a na ktorý veriteľ, ktorý nadobudol pohľadávku od poškodeného v rámci povinného poistenia zodpovednosti za škodu podal žalobu voči poisťovni sídliacej v inom členskom štáte?

II. na základe článku 177 § 1 bodu 31 kodeks postępowania cywilnego (občiansky súdny poriadok) prerušiť konanie až do ukončenia konania pred Súdny dvorom Európskej únie.

Odôvodnenie

Skutkový stav

1. Dňa 28. februára 2018 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkmi boli jednak motorové vozidlo poškodené A.M. a motorové vozidlo vinníka nehody, ktorý v tom čase mal so spoločnosťou Gefion Insurance A/S uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
2. Počas opravy motorového vozidla poškodená 1. marca 2018 uzavrela s opravovňou vozidiel (konajúca ako spółka jawna – osobná obchodná spoločnosť) odplatnú zmluvu o nájme náhradného motorového vozidla. V ten istý deň pri vyúčtovaní služby nájmu vozidla poškodená previedla na opravovňu vozidiel budúcu pohľadávku voči žalovanej z titulu úhrady nákladov za nájom. Po ukončení nájmu opravovňa dňa 7. júna 2018 vystavila faktúru na účely DPH za službu.
3. Dňa 25. júna 2018 žalobkyňa prostredníctvom poverenickej zmluvy o postúpení pohľadávky nadobudla od opravovne vozidiel právo uplatniť si voči žalovanej vymáhateľnú pohľadávku z titulu úhrady nákladov za nájom náhradného motorového vozidla.
4. Žalobkyňa zaslala žalovanej list z 25. júna 2018, v ktorom žiadala zaplatenie nájmu v zmysle faktúry. Výzva na zaplatenie bola zaslaná na adresu Polins, spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v Żychlin, ktorá na území Poľska zastupuje záujmy žalovanej ako zahraničnej poisťovne.
5. Likvidáciou škody bola poverená spoločnosť s ručením obmedzeným Crawford Polska konajúca z poverenia žalovanej. V rozhodnutí zo 16. augusta 2018 priznala časť s požadovanej výšky úhrady nákladov za nájom. V rozhodnutí sa uvádza „konajúc v mene a na účet spoločnosti Gefion Insurance A/S“ sme čiastočne preskúmali faktúru za nájom. V záverečnej časti rozhodnutia sa nachádza poučenie o možnosti podať sťažnosť na Crawford Polska sp. z o.o. ako subjektu, ktorý poisťovňa splnomocnila.

6. V rozhodnutí týkajúcom sa škody bolo aj poučenie o možnosti podať žalobu proti spoločnosti Gefion Insurance A/S „buď podľa ustanovení o všeobecnej právomoci alebo na súd príslušný podľa miesta bydliska alebo sídla poistníka, poistenca, poisteného alebo oprávneného z poistnej zmluvy“.
7. Žalobkyňa podala 20. augusta 2018 žalobu na poľský súd. V odôvodnení príslušnosti súdu sa odvolala na informácie zverejnené žalovanou, že jej hlavným zástupcom v Poľsku je Polins sp. z o.o. v Żychlin. Žalobkyňa navrhla doručovanie písomností žalovanej na adresu spoločnosti Polins sp. z o.o.
8. Dňa 11. decembra 2018 bol vydaný platobný rozkaz, ktorý bol spolu so žalobou doručený na adresu spoločnosti Polins sp. z o.o.
9. Žalovaná v prvej procesnej písomnosti (odpore voči platobnému rozkazu) navrhla žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku právomoci poľského súdu. Ako relevantné ustanovenie týkajúce sa právomoci uviedla článok 5 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 *o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach* (ďalej len „nariadenie 1215/2012“). Uviedla, že žalobkyňa nemá status poistníka, poistenca, poisteného alebo oprávneného z poistnej zmluvy a je výlučne profesionálnym subjektom skupujúcim pohľadávky z poistných zmlúv a neprináleží jej právo podávať žaloby na súde v inom členskom štáte než je štát sídla poisťovne.
10. V odôvodnení svojho návrhu na zamietnutie žaloby sa žalovaná odvolala na rozsudok Súdneho dvora z 31. januára 2018 vo veci C-106/17. Poukázala na ochrannú funkciu článku 13 ods. 2 nariadenia č. 1215/2012 a citovala Súdny dvor, že osoba, ktorá podniká v oblasti uplatňovania nárokov na náhradu škody voči poisťiteľom ako postupník, ktorý získal uvedené pohľadávky na základe zmluvy, nemôže mať nárok na osobitnú ochranu, ktorou je *forum actoris*.
11. V ďalšej časti odporu sa žalovaná sa takisto vyjadrila meritórne k obsahu žalobného návrhu.
12. Splnomocnená zástupkyňa – radca prawny[,] zastupujúca žalovanú[,] odvodzuje svoje oprávnenie konať v mene žalovanej zo splnomocnenia, ktoré jej udelila Crawford Polska sp. z o.o., konajúca v mene žalovanej. Predložila aj splnomocnenie z 31. mája 2016 udelené oprávnenými členmi správnej rady Gefion Insurance A/S pre Crawford Polska sp. o.o. Zahŕňa „riešenie nárokov v plnom rozsahu“ a takisto „zastupovanie spoločnosti Gefion vo všetkých konaniach... na súdoch a iných verejných orgánoch“.
13. Žalobkyňa v súvislosti s návrhom na zamietnutie žaloby z dôvodu nedostatku právomoci uviedla, že žalovaná je zapísaná do zoznamu poisťovní členských štátov UE/EFTA registrovaných v Poľsku, ktoré kontroluje Komisia Nadzoru Finansowego (Komisia finančného dohľadu; ďalej len „KNF“). Žalovaná predáva poistky na území Poľska a je neprípustné, aby si opravovňa vozidiel vykonávajúca opravu bez povinnosti platby a preberajúca pohľadávku od poškodeného nemohla uplatniť nárok na úhradu nákladov na opravu na súde miesta, kde došlo k poistnej

udalosti, a miesta uskutočnenia opravy. Žalobkyňa uvádza, že takáto situácia vedie k tomu, že opravovne odmietajú vykonať opravy v prípadoch, ak je osoba, ktorá škodu zapríčinila, poistená u poisťovne Gefion Insurance A/S alebo je potrebné, aby klient uhradil opravu a sám si uplatňoval u žalovanej náhradu škody.

Právne odôvodnenie

Odôvodnenie návrhu

14. Na úvod treba zdôrazniť, že podľa článku 3 ods. 2 Dohody medzi Európskou úniou a Dánskom oznámilo Dánsko listom z 20. decembra 2012 Komisii svoje rozhodnutie vykonávať obsah nariadenia (EÚ) č. 1215/2012. Znamená to, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 *o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach* sa uplatní na predmetnú vec, v ktorej je žalovanou dánska poisťovňa.
15. Podľa ustanovení občianskeho práva procesného jednou zo základných povinností súdu v priebehu celého konania je overenie vlastnej právomoci [článok 1099 ods. 1 prvá veta kodeks postępowania cywilnego (občiansky súdny poriadok), ďalej len „kpc“]. Ak súd, ktorý nemá právomoc, rozhodne vo veci, má to za následok nulitosť konania (článok 1099 ods. 2 kpc). Proces sa týka účastníkov konania, ktorí majú sídlo v rôznych členských štátoch EÚ. Je teda potrebné, aby súd určil, či má právomoc rozhodnúť, na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 *o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach*. Súd teda priamo uplatní právne ustanovenia Európskej únie.

Takisto je to odôvodnené v prípade, keď žalovaná podá námietku nedostatku právomoci súdu, na ktorý bola podaná žaloba.

16. Právna otázka, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, zapríčiňuje nejednotnosť v judikatúre vnútroštátnych súdov, ktoré v analogických skutkových stavoch vydávajú protichodné rozhodnutia¹. Zachovávanie takéhoto stavu môže viesť k faktickému obmedzeniu práva na prístup k súdu prinútením

¹ uznesenie Sąd Okręgowy w Szczecinie (Krajský súd Štetín) zo 16. mája 2019, VIII Gz 70/19 – http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/jurysdykcja/1_55515000004027_VIII_Gz_000052_20_i_9_Uz_2019-05-16_001;

uznesenie Sąd Okręgowy w Szczecinie (Krajský súd Štetín) zo 16. mája 2019, VIII Gz 52/19 -

http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/iurvsdykcja/155515000004027_VIII_Gz_000052_2019_Uz_2019-05-16_001;

uznesenie Sąd Okręgowy w Toruniu (Krajský súd Toruň) z 13. júna 2019, VI Gz 128/19 -

http://orzeczenia.torun.so.gov.pl/content/SN/151025000003027_VI_Gz_000128_2019_Uz_2019-06-13_001;

subjektov podať žalobu na súd iného členského štátu. V prípade krátkych trojročných premlčacích lehôt to môže viesť k neúčinnému uplatneniu nároku na náhradu škody.

Príslušné právne predpisy:

17. Žalovaná sa odvoláva na rozsudok Súdneho dvora z 31. januára 2018 vo veci C-106/17, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že *článok 13 ods. 2* nariadenia č. 1215/2012 v spojení s článkom 11 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že sa naň nemôže odvolávať fyzická osoba, ktorej podnikateľská činnosť spočíva najmä v uplatňovaní nárokov na náhradu škody voči poisťiteľom a ktorá na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej s účastníkom dopravnej nehody uplatňuje túto pohľadávku podaním žaloby na určenie zodpovednosti za škodu voči poisťiteľovi osoby zodpovednej za dopravnú nehodu so sídlom v inom členskom štáte ako v členskom štáte bydliska poškodeného, na súde členského štátu bydliska poškodeného. Bez spochybnenia správnosti vyššie uvedenej argumentácie Súdneho dvora treba uviesť, že skutkový stav v prejednávanej veci sa odlišuje od skutkového stavu v citovanom rozsudku. Žalovaná opomína fakt, že vykonáva poisťovaciu činnosť na území Poľska, kde došlo aj k poisťnej udalosti a kde bola likvidovaná škoda. Skutkový stav vo veci C-106/17 sa týkal nemeckej poisťovne, ktorá mala uhradiť škodu spôsobenú vinníkom nehody, ktorý je obyvateľom Nemecka, kde došlo k dopravnej nehode.
18. Formulácia článku 13 ods. 2 nariadenia 1215/2012 dokazuje, že ustanovenia článkov 10, 11 a 12 sa uplatnia výlučne na v nich uvedené osoby, ktoré sú privilegované možnosťou podania žaloby podľa rôznych hraničných ukazovateľov. To potvrdzuje aj odôvodnenie 18 nariadenia 1215/2012. Zo systematiky ustanovení oddielu 3 vyplýva, že sa uplatnia výlučne na túto kategóriu osôb. Súčasne článok 10 zrejme umožňuje týmto osobám voľbu právomoci podľa článku 7 bodu 5. Ustanovenia oddielu 3 nariadenia neupravujú výlučnú právomoc. Predstavujú len osobitnú právnu úpravu vo vzťahu k všeobecným zásadám určovania právomoci uvedeným v nariadení a zvyhodňujú slabšiu stranu sporu.
19. V súvislosti s vyššie uvedenou úpravou vzniká otázka, či vo veciach týkajúcich sa poisťovacích nárokov nie je uplatnenie ustanovení oddielu 2 vylúčené ustanoveniami oddielu 3. V prospech toho svedčí znenie článku 10. Pochybnosti prehĺbuje znenie článku 12 prvej vety, ktorý stanovuje, že „pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu alebo poistenie nehnuteľného majetku, možno poisťiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poisťnej udalosti“. V súvislosti s poistením zodpovednosti za škodu sa táto úprava zdá nadbytočná so zreteľom na znenie článku 7 bodu 2, ibaže by sme uznali, že ustanovenia oddielu 3 upravujú všetky poisťovacie spory a vylučujú uplatnenie článku 7. To zasa znamená, že osoby, ktorým neprináležia privilégia uvedené v oddiele 3, musia podať žalobu podľa článku 4 ods. 1 na súd miesta bydliska (sídla) žalovanej. Rovnako by bolo vylúčené uplatnenie ustanovení o právomoci v článku 7 bode 2 a článku 7 bode 5.

20. Vyššie uvedená úprava právomoci v oddiele 3 komplexne upravuje poisťovacie spory, ale len vo vzťahu k privilegovaným osobám. Vystáva teda otázka určenia právomoci v prípade, keď vec je naďalej poisťovacím sporom (materiálny nárok vyplýva z poisťovacích predpisov), ale žalobcom nie je osoba považovaná za slabšiu stranu právneho vzťahu.
21. Pokiaľ je žalobcom podnikateľ, ktorý nadobudol od poškodeného pohľadávku voči poisťovni v rámci poistenia zodpovednosti za škodu osoby, ktorá nehodu zapríčinila, podľa názoru vnútroštátneho súdu by sa mali uplatniť pravidlá určenia právomoci uvedené v oddiele 2 nariadenia 1215/2012. Názov oddielu 2 hovorí o „osobitnej právomoci“ chápanej ako súbor právnych udalostí, s ktorými treba spájať právomoc súdu a u ktorých sa neuplatnia oddiely 3 až 7. V tom spočíva osobitnosť právomoci, ktorá síce podlieha zásadám stanoveným v oddieloch 3 až 7, ale so zreteľom na znenie článku 5 ods. 1 má prednosť pred všeobecnou právomocou článku 4 ods. 1.
22. Článok 7 bod 5 výslovne stanovuje, že osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte v sporoch týkajúcich sa činnosti organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky v inom členskom štáte na súdoch podľa [sídla] organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky v inom členskom štáte.
23. Súčasne treba vziať do úvahy, že Gefion Insurance A/S pôsobí na území Poľska a je zapísaná do registra Komisja Nadzoru Finansowego ako poisťovňa členského štátu EÚ registrovaná v Poľsku. Orgánom vykonávajúcim dohľad v skutočnosti nie je KNF, ale obdobný orgán v Dánsku (Finanstilsynet). Môže to znamenať, a súd sa prikláňa k takémuto výkladu, že Gefion Insurance A/S pôsobí v Poľsku prostredníctvom „inej pobočky“ v zmysle článku 7 bodu 5 nariadenia 1215/2012, a to tým skôr, že záujmy žalovanej na území Poľska zastupuje Crawford Polska sp. z o.o., ktorá vykonáva likvidáciu škôd.
24. Súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že forma fungovania žalovanej na trhu iného členského štátu prostredníctvom dvoch rôznych spoločností, ktoré nie sú pobočkami v zmysle kódexu obchodných spoločností, môže spôsobovať problémy pri určení osoby zodpovednej za likvidáciu škody a pri súdnom konaní voči poisťovni². To v konečnom dôsledku viedlo k početným sťažnostiam podávaným

² Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský súd Poznaň, Poľsko) 15. januára 2019, Corporis Sp. z o.o., Bielsko Biala/Gefion Insurance A/S, Kodaň – vec C-25/19 (2019/C 164/12): Má sa článok 152 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 151 smernice 2009/138/ES a odôvodnením 8 nariadenia (ES) č. 1393/2007 vykladať v tom zmysle, že zastupovanie poisťovne v oblasti neživotného poistenia vymenovaným zástupcom zahŕňa prevzatie písomného návrhu na začatie súdneho konania vo veci náhrady škody z dopravnej nehody?

na KNF, ktoré viedli ku kontrole zo strany Finanstilsynet, ktorá zistila viaceré nezrovnalosti³.

25. Súdny dvor pri výklade pojmov „organizačná zložka“, „obchodné zastúpenie“ a „iná pobočka“ identifikoval dve kritériá, ktoré určujú, či je žaloba týkajúca sa činnosti takejto pobočky spojená s členským štátom. Po prvé tieto pojmy predpokladajú existenciu strediska činnosti, ktoré navonok dlhodobo vystupuje ako expozitúra materskej spoločnosti. Toto stredisko musí mať riaditeľstvo a byť vecne vybavené tak, že môže viesť rokovania s tretími osobami takým spôsobom, že tieto sa nemusia priamo obracať na materskú spoločnosť (rozsudok z 18. marca 1981, 139/80, Blanckaert & Willems, ECR 1981, s. 819, bod 11). Po druhé sa spor musí týkať buď právnych úkonov súvisiacich s manažovaním týchto subjektov alebo záväzkov, ktoré na seba vzali v mene materskej spoločnosti, pokiaľ sa majú vykonať v štáte, kde sa tieto subjekty nachádzajú (rozsudok z 22. novembra 1978, 33/78, Somafer, ECR 1978, s. 2183, bod 13).
26. Podľa vnútroštátneho súdu takéto podmienky spĺňa spoločnosť, ktorú žalovaná poverila likvidáciou škôd. Nezávisle právne existuje (právnická osoba) a má plnú právomoc konať s právnymi účinkami pre poisťovňu.
27. V rozpore s cieľmi nariadenia by bola aj situácia, kedy by zahraničný subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť (konkrétne v tomto prípade poisťovanie) na území jedného zo štátov EÚ nemohol byť žalovaný na súde tohto štátu. V odôvodnení 76 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 *o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)* sa uvádza, že „z hľadiska zvyšujúcej sa mobility občanov Únie sa poistenie motorových vozidiel v stále väčšej miere poskytuje cezhranične. Na zabezpečenie pokračujúceho správneho fungovania systému zelenej karty a dohôd medzi vnútroštátnymi úradmi poisťiteľov motorových vozidiel je vhodné, aby členské štáty boli schopné vyžadovať, aby sa poisťovne, ktoré poskytujú poistenie motorových vozidiel na svojom území formou poskytovania služieb, stali členom vnútroštátneho úradu a záručného fondu zriadených v tomto členskom štáte a podieľali sa na ich financovaní. Členský štát poskytovania služieb by mal vyžadovať, aby poisťovne, ktoré poskytujú poistenie motorových vozidiel, vymenovali zástupcu na svojom území na zber všetkých potrebných informácií v súvislosti s poistným plnením a pre zastupovanie príslušnej poisťovne.“
28. Podľa článku 145 ods. 1 druhej vety tejto smernice „každá trvalá prítomnosť poisťovne na území členského štátu má rovnaké postavenie ako pobočka, dokonca aj keď táto prítomnosť nemá formu pobočky, ale pozostáva len z kancelárie riadenej vlastnými pracovníkmi poisťovne alebo osobou, ktorá je nezávislá, má však trvalé oprávnenie konať za poisťovňu, ako by mala zastúpenie“. Vyššie uvedené svedčí v prospech zaobchádzania so spoločnosťou Crawford Polska sp.

³ <https://www.finanstilsynet.dk/TilsvniWurderinger-af-finansielle-virksomheder/2019/Gefion110719/Engelsk-version>

z o.o. ako s inou pobočkou žalovanej v zmysle článku 7 bodu 5 nariadenia 1215/2012.

29. Napriek vyššie uvedeným pochybnostiam sa vnútroštátny súd prikláňa ku kladnej odpovedi na všetky položené otázky.

[omissis] [meno sudcu]

PRACOVNÝ DOKUMENT